

ГОЛОС ДЯКІВ

Адреса Редакції й Адміністрації: Коломия, вул. Міцкевича ч. 51.

Незалежний, аполітичний, безпартійний,
становий часопис.
Виходить 1 і 15. кожного місяця.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторона 90 зл., половина 45 зл., $\frac{1}{4}$ стор 30 зл., $\frac{1}{8}$ стор 15 зл., $\frac{1}{16}$ стор 8 зл., $\frac{1}{32}$ стор 4 зл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: За одно слово або його місце 10 сот.

Постійні оголошення мають 20% знижки а оголошення для дяків-пренумераторів 50%.

ОГОЛОШЕННЯ приймається тільки за попереднім надісланням належності або принайменше зачету. Анонімних дописів не приймається.

Рукописів не звертається.

Передплата:

В краю чвертьрічно . . . 1.25 зл.
За границею річно . . . 1 $\frac{1}{2}$ долара
або їх вартість в іншій валюті.

Чекове conto П. К. О. в Варшаві
ч. 152 951.

Ціна одного примірника

20 сот.

Відозва до Впп. Пренумераторів.

Впп. Пренумератори, які до кінця сего місяця не вирівняли передплати за „Голос Дяків“ за I і II квартали будуть з днем 1. листопада 1925 р. через нашого синдика-адвоката передані до суду, а крім сего оголошенні поіменно в слідуєчих числах „Голосу Дяків“. Що Ви довжники будуть через те мусли покрити не малі кошта, буде се не наша вина, але їх самих.

Тих Впп. Пренумераторів, які залягають передплатою лише за бжучий квартал проситися, вирівнати сей довг як найскорше.

Редакція й Адміністрація.

Ми вірили, але вже не віримо!

У Львові радив дня 9 вересня с. р. Збір Галицьких Дяків.

Бурні наради зїзду й прийят ним постанови, ще раз доказують, що Головний Виділ Т-ва: „Взаїм. Пом. Дяків“ існує тільки на те, щоб умиротворювати невдоволенних і кривджених дяків, щоб звертати на манівці спроби дяків до усунення тяжких життєвих умовин та їх причин, щоб розбивати дяківську єдність замість її скриплювати. Деякі члени Голови. Виділу Т-ва „В. П. Д.“ в своїх бесідах уживали таких слів, щоби з одної сторони покадити і приподобатися верхам галицької церкви а з другої сторони, щоби застрашити деяких дяків середвічною інквізицією...

Всі спроби дяків утворити єдину сильну свою дяківську організацію й часопис, о. предсідником зїзду закрашено „безбожною герегою“, котра лише шкодить дякам.

Дуже інтересно виглядала на зїзді режляма, яку робили дяк своєї рабської партії, деякі члени Голови. Виділу „В. П. Д.“ з під прапора „Дяківських Відомостей“. До того они використали ухвалену Митрополитичим Ординарјатом без волі дяків, але для дяків, дяківську прагматику, котрою дяк дяка заводиться службовий уніформ. Тим уніформом, раби прикрашували свої бесіди, силуючись повеличати своїх „опікунів“ і... показати себе, що то вони є правдивими й першими борцями за усуненне визиску й піднесення дяківського матеріального положення а не ті, що дійсно богато зробили, гуртуючись під прапором органу: „Голос Дяків“. На закиди потерпівших дяків, що через ту ославлену прагматику вони стратили хліб, бо хоча придержуватись постанов сеї прагматики жадали рівночасно і від священника такого придержування, за що їх священники сей час усунули з посади.

О предсідник збору відповів з місця, що прагматика необов'язує священника, лише дяка. П. Криштальський, не-дяк, доказував дякам, як шкідливою дякам являється їхня організація, котра через свій часопис „Голос Дяків“, нібито ширить безбож-

ність, і взивав дяків бути покірними рабами, бо — мовляв — покірне телятко дві корови ссе.

Основним кличем сего дяківського зїзду було, домагатися від духовних властей, ще осінню сего року виділення дякам признану конкордатом частину ерекціональної землі. Та виділена дякам частина землі під осінній засів сего року, явитись мала гаранцією, що як само духовенство, так і верхи його, не будуть приймати мір до зміни сего закона в законодавчих чинників в цілі зменшення числа гектарів признаної дякам ерекціональної землі, але всякими можливими способами старатися муть про прискоренне переведення в життє, й виконання сего уступа в даному законі.

Але тут то поняття нашого духовенства про християнську ідею вийшло як оліва на верх. Представником Митрополитичого Ординарјату було заявлено зібраним дякам, що такого рода поручень підвладному духовенству митрополит дати не може, бо воно противилобись присязі зложеній священством, боронити й неущуплювати ерекціональних земель. На закиди, чи та земля, що продавалась й продається ще на данини і маєткові податки, не підлягала священнич й присязі — представник митропол. ордин. відповів, що ерекціональний ґрунт становить часті пресії і як такої не можна священству відібрати чи приказати йому хотая в часті віддати дякам, поки правительство не зобов'яжеться дати духовенству за землю певні рекмпензати (винагороду), а на данини і податки продати було можна.

Стара то пісенька, як світ! Ту пісню й на такий лад співали півбоги до Христа й співали її фарисей й книжники в часи Христа і по Христі, співали її всі князі, бояри, дворяни й поміщики доти, доки не виспівали її до кінця. Они співали а священство всіх народів вторувало їм і голосило народу божеську правду про святість... Народ боровся й не піддавався і в міру того, як пісня де кінчилась, він упорядкувався так, як сам знав.

Ми дяки стоїмо на сій точці, що наколи установлений закон признає наділення дяків землею, то священство обов'язане зараз примінитися до него і по Христовій заповіді дати брату хліба, якого просить й „алчеть“, бо в противному випадку священство не є носителем християнської ідеї, лише тараном буржуазної класи, котра старається не лише робітничо-селянську класу але й дяківський стан гнобити й визискувати. Ми за сей наділ дяків ерекціон. землею підняли борбу й не перестанемо боротися доти, доки не дістанемо того, що нам по справедливості й по закону належиться.

Історія говорить, що за подібні права, які обіщували цїсарі у всіх народів, в одних скорше — в других пізніше йшла велика борба, та що ні один народ від тих прав вже ніколи не відказувався й не резигнував з них. І таких то власне приречених прав в конкордаті і в службовій прагматичі не можна пускати дякам на вітер, бо хто

сїе вітер — сей збирає бурю. Нема може в світі класи людей, де булоб тільки невдоволення, як між дяками в Галичині, де всі три Консистерії цілковито не дбають про добро дяків і де священство з малими виїмками, сильне й богате безкарно гнобить бідних і безпомічних дяків. Незадоволені дяки скаржуться справді, але лишень перед близьким знакомим а не перед світом. Бо їх „опікуни“ тут і там дуже суворі й несправедливі. Вони за всяке слово проти них, за звичайні скарги, за нарікання проганяють дяків зі служби і відбирають їм через те спромогу екзистенції. А дяки голодують, терплять і мовчать. Одні мовчать і ждуть, що колись може Митрополитичий Ординарјат зрозуміє й відчужє біль, та усуне кривду й визиск дяків, що колись може Єпископський Ординарјат відкине всіх нещирих дорадників і сам стане перед дяками, як носитель Христової науки.

І ся надія відживала при всякій праці над сотвореннем дяківської організації й поліпшеннем матеріального положення. Всі дяки думали, що от тепер то Митрополитичий чи Єпископський Ординарјат вислухає голосу своїх дяків і поліпшить їх долю по справедливості. Но, але ся надія на митрополитичий чи єпископський Ординарјат завсїгди заводила й обдурювала. Кождїй депутації дяків, явившійся в одному з Ординарјатів завсїгди богато приобіщували, наказували бути покірними а з другого боку дальше кривдилоса їх по старому. Я лично стрічав одного дяка, прогнаного з посади за участь в дяківському зборі та за домагання належності за церковні треби по правилу службової прагматики. Сей дяк сказав мені так: „Коли я ще не брав участі в дяків. організації, та виконував обов'язки приватного послугача у свого пароха, то сидів я на дяківській посаді і думав, що всі дяки, прогнані парохами зі служби є безхарактерні, безбожні і т. н. одним словом, що вони на се собі заслужили. Але наколи за мою віру в правду мене з посади прогнали, хліб мені й моїм дітям відібрали, то я переконався, що се є цілком инакше, бож я прецінь до безхарактерників, безбожників і т. п. не належу й на усуненне мене з посади цілком не заслужив“. Всі дяки хотять правди, але на жаль правду сховали... Отже у того дяка вже не було довіря до духовенства та його верхів. Його словам прислухувалося більше дяків, які також стратили довівє до тих, котрим до недавна так слїпо вірили.

Отже ввиду сего загал дяків мусить доти боротися за справедливість і кусок хліба, доки священство не заступить своїх пустих слів добрими ділами, подібно, як ті рідкі одиниці-священники, що з доброї волі відступили відповідну скількість ерекціонального ґрунту, за що їм від нас належна подяка й пошананалєжиться.

Іх дорогі нам імена будуть записані золотими буквами в Історії Українських Дяків, яку, як я довідався, Хв. В-цтво „Запорожець“ і Хв. Редакція

